

PC World

2000. január

Honfoglalás az interneten

Ingyenes szolgáltatások

Készítette: Móricz Attila

<http://www.moricznet.hu>

Előszó

Az internet fejlődése az utóbbi években Magyarországon is olyan mértéket öltött, hogy már nyugodtan megadhatjuk a webcímünket is a kollégáinknak, ügyfeleinknek, üzleti partnereinknek, mert nem fog furcsán nézni ránk. Ha mégis, akkor az a megnyugtató érzés töltson el bennünket, hogy mi már előrébb tartunk. Sokan esetleg arra gondolnak, hogy nem így van ez, mert saját weblapok készítéséhez képzett számítástechnikusnak kell lenni, a weblapok elhelyezése az internet egyik webszerverén pedig súlyos ezrekbe kerül.

Ebben az esetben viszont itt az ideje, hogy a kezdő felhasználók körében is világossá váljon, weblapokat készíteni nem több, mint egy levelet elkészíteni a WordPad programban. Ez pedig az egyik legalapvetőbb számítógép-kezelési feladat, amihez mindenkinek értenie kell.

A programok tekintetében sem találhat senki kibúvót, mert Windows 95 esetén az *Internet Explorer 4/5* telepítése után, míg a *Windows 98*-ban beépítve megtalálható például a *FrontPage Express*, ami alkalmas weblapszerkesztésre. Akinél a *Microsoft Office 97* vagy *2000* valamelyik változata elérhető, az akár egy egyszerű *Mentés másként* paranccsal elkészítheti a weblapjait. A képek szerkesztésére, netán elkészítésére az Office csomagban lévő *Photo Editor* vagy a *Windows Paint* program is alkalmas (*csak bizonyos esetben nem tud menteni GIF- vagy JPEG-képet*).

A weblapok feltöltéséhez pedig csak egy FTP program kell, amelyet megtalálunk az interneten ingyen, de a PC World CD-ken is szinte minden hónapban van egy-egy ilyen program.

Nem maradt más hátra, mint a webhely kérdése, amelyre viszont csak azt tudom mondani, hogy mi nem tudunk annyi weblapot készíteni, amennyit ne tudnánk az interneten ingyenesen elhelyezni. Ugyanis már számos helyen kínálnak nekünk ingyen webhelyet, amelyeknél csak egy egyszerű regisztrációt kell elvégezni a webböngésző programunkban, és már tölthetjük is fel az elkészített weblapjainkat az internetre. A művelet annyira gyors, hogy már a fájlok felmásolása közben is megtekinthetjük a részlegesen felmásolt weblapjainkat.

Ha Ön most úgy gondolja, hogy ez annyira egyszerű, hogy ki kell próbálnia, akkor ne habozzon, és lapozza fel e kis füzetecskét, és kövesse az útmutatást. Amennyiben valamit nem ért, írjon bátran a pcworldtippek@idg.hu címre.

Móricz Attila

<http://www.moricznet.hu>

Tartalomjegyzék

Honlapok a világhálón	4
Miért legyünk kint a világhálón?.....	4
Közös érdeklődésű emberek kapcsolata	4
A meg nem értett zsenik	5
Ingyenes hirdetési lehetőség kezdő vállalkozások számára	5
A hirdetési felületet csökkentése a médiákban	5
Lehetőségek az interneten	6
Ingyen webhelyek.....	6
Ingyen Web-alapú email.....	7
Ingyen internetes levelezés (Freemail)	7
További ingyenes lehetőségek	7
A weblapok elkészítése	8
A weblapok elemei.....	8
Szöveg.....	8
Kép.....	9
Hang.....	9
Úrlapelemek	9
A weblapok felépítése és kapcsolódásai	10
Táblázatok alkalmazása.....	10
A hiperhivatkozások rendszere	12
A weblapok rendszere egy webhelyen belül.....	12
FrontPage Express a Windowsban	13
Az első weblapjaink elkészítése	13
A weblapjaink mentésének módja	15
További formázások eszköztárról, menüből	15
Mentés weblapként az Office programokban	16
Segédeszközök a weblap elkészítéséhez.....	16
Megjelenés a világhálón.....	17
Regisztráció az ingyenes webhelynél	17
Ingyenes webhelyszolgáltatók	18
Az FTP-program beállításai	19
Weblapjaink elhelyezése az interneten	20

Honlapok a világhálón

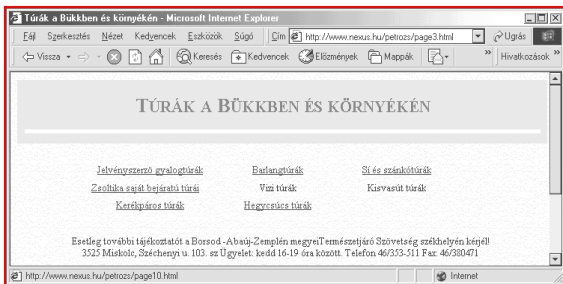
Egyre többen határozzák el, hogy weblapokat készítenek, és azokat az interneten közzéteszik. Minden embernek vannak olyan ismeretei, amelyeket szívesen megosztana másokkal, mert azokat esetleg mások olyan formában még nem látták vagy nem hallották. Ha pedig a kisebb-nagyobb vállalkozásokat nézzük, akkor nekik az internet egy ingyenes és korlátlan méretű hirdetési felület, így ne csodálkozzunk azon, hogy egyre többen akarnak ott megjelenni.

Miért legyünk kint a világhálón?

A bevezetőben elindított gondolat már sejtetni engedi, hogy az interneten milyen nagy lehetőségek várnak ránk, amelyet az a szó, hogy "ingyen", még inkább felfokoz. Természetesen minden ingyenes szolgáltatás igénybe vehető fizetés ellenében is, amely egy hajszálnyival többet ér, mint az ingyenes változat, de erről majd később beszélünk. Most lássuk a címben szereplő kérdésre adható válaszokat:

Közös érdeklődésű emberek kapcsolata

Ilyenek lehetnek például a hobbik, amelyek számos embert kötnének össze, ha azok egymásra találnának. A gyűjtők is hódolhatnak közösen szenvedélyüknek, de nem biztos, hogy egymásra találnak, mert talán egymástól távol élnek. Az interneten ez a fogalom, hogy "távol", nem létezik, mert egy oldalon elhelyezett hiperhivatkozások bármelyikére kattintok, közel ugyanannyi idő alatt megjelenik bármelyik hivatkozott weblap, bárhol is legyen az a világon. Például.

1. ábra. Hobbitermészetjáró saját honlapja egy ingyenes webhelyen

A meg nem értett zsenik

Sok olyan ember van, aki valamilyen szakterületen vagy témában csupán hobiból olyan sok információt gyűjtött össze, amelyet szívesen közreadna másoknak is. Azonban sem újságban, sem könyvben nem tudja azt megjelentetni, mert annak komoly költségei vannak, és a kiadók talán úgy ítélik meg, hogy arra nincs elegendő fizetőképes kereslet. De vehetjük például a zenével vagy más művészeti témával foglalkozókat is, akik alkotásaikat szintén nem tudják megfelelően bemutatni a közönség számára kiadó hiányában. Nos, ennek a sötét középkornak immáron vége!

Nincs más dolguk, mint az alkotásaikat a számítógépen is megjeleníthető formára kell alakítani (*be kell digitalizálni*), és utána azokat weblapokra ágyazva az **interneten egyszerűen és ingyen** meg kell jeleníteni. Ezt pedig bárki elvégezheti akár otthonról is.

Ingyenes hirdetési lehetőség kezdő vállalkozások számára

Téves szemlélet szerint a kezdő vállalkozás azt jelenti, hogy valaki kiváltotta a vállalkozó igazolványát, netán már céget is alapított. Azonban sokkal kifizetődőbb az, ha valaki előbb közzéteszi az interneten, hogy mire képes, mit tud, a megfelelő szintre emeli weblapjait, azok nézettségét.

Amennyiben úgy ítéli meg, hogy kellő érdeklődés mutatkozik a tevékenysége iránt, akkor választhat magának vállalkozási formát, de az is lehet, hogy jó állásajánlatokkal is megkeresik őt. Így jöhet létre a hobiból egyszer egy jól menő vállalkozás is.

A hirdetési felület csökkentése a médiákban

A vállalkozások számára nem ismeretlen, hogy milyen magasak a hirdetési árak a különféle médiákban. Ezt pedig számos kisebb vállalkozás nem is tudja megfizetni, de ez nem jelenti azt, hogy az nem tudja hirdetni magát.

Az interneten korlátlan hely áll a vállalkozások rendelkezésére, ahol termékeiket, szolgáltatásaikat ingyen hirdethetik. Azonban semmit nem ér az ilyen hirdetés kellő látogatottság hiányában. A problémák úgy oldhatók meg, ha az interneten jól rendszerezett formában közzéteszünk minden fontos információt, majd a nyomtatott médiákban kisebb méretben és csak főbb címszavakban hirdetjük meg vállalkozásunkat, és természetesen az internetes címünket. Így hirdetünk is, de olcsón, a hirdetést olvasó és internetkapcsolattal rendelkező felhasználók a számítógépükre letölthetik a számukra fontos információkat, amelyeket utána *kapcsolat nélkül is* szabadon böngészhetnek.

Lehetőségek az interneten

Már elég régóta a rendelkezésünkre állnak az interneten a különféle ingyenes lehetőségek, de sokan azért nem foglalkoztak még a témával, mert a megoldása kicsit nehézkes volt, nem ismerték fel a dolog nagyszerűségét, vagy egyszerűen úgy gondolták, hogy kevesen vannak olyanok, akik az interneten megjelenített ismertetőket elolvassák.

Mára azonban a munkahelyeken, közhivatalokban és újabban az otthonokban is, egyre több helyen van lehetőség az internet elérésére. Annak kezelése is olyan könnyűvé vált, hogy korhatártól függetlenül bárki használhatja. Így viszont már van létjogosultsága az internetes hirdetéseknek.

Most megvizsgálunk néhány, az interneten ingyenesen elérhető szolgáltatást. Ezek felkutatásához csupán internetkapcsolat és egy webböngésző szükséges.

Ingyen webhelyek

Egyes internetszolgáltatók az előfizetők számára korlátozott mértékben ingyenes webhelyet biztosítanak a weblapjaik elhelyezésére. Ez általában 1-2 MB szokott lenni, és a további helyfoglalásért havonta és megabájtonként súlyos ezreket kell fizetni.

Azonban elég csak egy keresőszervernél beírni az "ingyen webhely" vagy "tárhely", netán a "free web space home page" szavakat, és már tucatnyi eredményt kapunk, amelyből még ki kell mazsoláznunk, hol és hogyan vehető a szolgáltatás igénybe. Mivel a szolgáltatások már magyar szervereken is igénybe vehetők, ezért csak akkor kell külföldi szolgáltatások után keresgelnünk, ha a hirdetésünk megcélzott olvasótábora is külföldi. Ezt is csak a gyorsabb elérés érdekében kell tennünk.

Az ingyenes webhelyek igénybevételekor előbb egy egyszerű regisztráción kell átesnünk, majd megkapjuk a legfontosabb információkat, amelyek a weblapjaink felhelyezéséhez szükségesek. Utána nincs más dolgunk, mint feltölteni a már elkészített weblapokat, ellenőrizni azok helyes megjelenését különféle webböngészőkkel.

Az ilyen helyek azért ingyenesek, mert a szörföző felhasználók az oldalaink megjelenítésekor egy hirdetést kapnak vagy külön ablakban, vagy az oldalunk tetején egy külön keretben. Ez nem zavarja meg az oldalunk megjelenítését, bár Javascript alkalmazása esetén óvatosan járjunk el, mert érhetnek meglepetések.

Ha pedig valaki a hirdetések hatására netán vásárol is, akkor a hirdetések elérték céljukat, így az ingyenes szolgáltatás tovább üzemelhet. Ha nem, akkor sajnos előállhat az a helyzet, hogy az ingyenes szolgáltatás megszűnik. Ez az egyetlen hátránya ennek a megjelenési formának. Ha ugyanis fizetünk egy szolgáltatásért, akkor ott nagyobb a valószínűsége annak, hogy nem szűnik meg, és oldalaink címe az idők végezetéig változatlan maradhat.

Azonban erre sincs garancia, sőt, az idők változásai minket is készíthetnek különféle változtatások végrehajtására, ezért nem biztos, hogy annyira fontos lenne ez a megfizetett garancia. Egyébként is, ha megszűnik egy ingyenes szolgáltatás - *bár én még nem találkoztam ilyennel* -, akkor egy laza FTP-mozdulattal felmásoljuk egy másik ingyenes szolgáltatóhoz is a weblapjainkat, beregisztráltatjuk azt a keresőknél, módosítjuk ingyenes aldomainünk összerendelését, és tájékoztatjuk ismerőseinket, ügyfeleinket a változásról. Ennyi.

Ingyen Web-alapú email

A Web-alapú email esetén az internetkapcsolaton kívül csupán egy webböngészőre van szükségünk. A weblapon megjelenő űrlapon kell beírunk a nevet és a jelszót, majd ugyanott jelennek meg a leveleink, amelyeknél hiperhivatkozásokra kattintva tudunk azokra válaszolni. Jellemzően vállalati felhasználók veszik igénybe a magánlevelezésük lebonyolítására.

Ingyen internetes levelezés (Freemail)

Főként az otthoni felhasználók számára hasznos a Magyarországon még egyedülálló elektronikus levelezési szolgáltatás. Ennél internet-előfizetés nélkül is felhívhatjuk a számítógépünkkel a megadott számot, és onnan egy POP3-mas fiókból letölthetjük az elektronikus leveleinket, illetve elküldhetjük azokat.

A szolgáltatás webböngésző segítségével is elérhető, illetve az FTP-szerverükről Shareware programokat tölthetünk le. Így ehhez a levelezéshez elég egy POP3-mas fiók kezelésére alkalmas levelező program, például az Outlook Express. A telefonszám helyi hívással elérhető (06-40-200-027), a postafiók regisztráció pedig akár egy terminálprogrammal is elvégezhető (*Hyper / Norton Terminal*). E-mail továbbküldést is biztosít (*például "mobilra"*).

További ingyenes lehetőségek

A következő hónapban mutatjuk be, hogyan szerezhetünk ingyen aldomaint (*például: moricz.ini.hu*), hogyan regisztráljuk lapjainkat a nagy keresőszerveknél, és milyen további ingyenes szolgáltatások várnak bennünket a világhálón. Ezek eléréséhez sem kell más, mint egy webböngésző program.

A weblapok elkészítése

Amennyiben Ön is felismerte az interneten való megjelenés nagyszerűségét, akkor lássuk, hogy mi az a weblap, hogyan kell elkészíteni, majd elhelyezni az interneten. E kis füzetecske végére érve Ön ezt el tudja végezni, és büszkén írhatja fel a névjegykártyájára az adatai sorába az internetes honlapjának címét.

A weblapokat sokféle módon el lehet készíteni, de mi most csak azokat a eszközöket nézzük meg, amelyek általában egyszerűek, és a kezdőknek sem okoz nehézséget a kezelésük. Ezek többsége most is telepítve van az Ön számítógépén, de az is lehet, hogy az egyik PC World CD-ROM-lemezen is megtalálja. Ha kérdése van a leírtakkal kapcsolatban, akkor nyugodtan írjon a pcworldtippek@idg.hu címre egy elektronikus levelet, és mi válaszolunk.

A weblapok elemei

Mielőtt arra szánánk el magunkat, hogy megjelenjünk az interneten mi is a saját weblapjainkkal, böngésszük sokat másokét, amely alapján mindenkinél kialakul egyfajta stílus iránti igény. Lesz, aki az egyszerű csupán szöveges weblapokat részesíti előnyben a gyorsabb letöltés érdekében, de vannak, akiknél szinte csak képekből áll a weblap, mert nekik az tetszik. Ez utóbbiak letöltése lassú, és bizony sokszor nem is éri meg a letöltési időt, mert nincs érdemi információtartalma a képeknek, csupán díszítésül szolgálnak.

Ezért mindenkinek magának kell megválasztania, hogy milyen stílust részesít előnyben. Érdemes azonban az arany középúton maradni, és akkor alkalmazni a képeket, amikor annak indokolhatóan fontos szerepe van az oldalon belül. Ez lehet díszítő szerep is, de annak súlya nem olyan nagy, hogy annak letöltésére a szörföző felhasználó percekét várjon.

Nem látjuk viszont fizikailag azokat az elemeket, amelyek a weblapon lévő elemek mozgásáért, villogásáért felelősek, amelyek a tartalmat dinamikusán igazítják a látogatóhoz. Ezekre is szükség van, de a weblapok programozása már nem olyan egyszerű, amellyel a kezdőknek is foglalkozniuk kellene.

Szöveg

A számunkra fontos információkat szöveges formában tesszük közzé a weblapon, ami nem feltétlen jelenti a személyi adataink felsorolását. A szöveges információkat súlyuknak megfelelően egyszerűen formázhatjuk, mint általában a szövegszerkesztőkben. A színes feliratok, főcímek és táblázatok alkalmazásával is szép megjelenésűvé tehetünk egy oldalt.

Kép

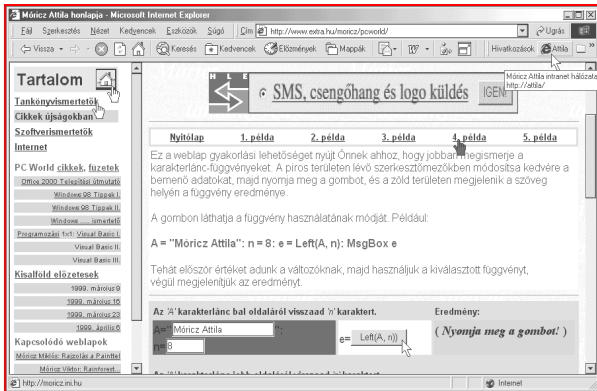
A weblap hátterül választhatunk tetszőleges színt, vagy egy olyan képet, amely jellemzően nem tartalmaz sok változatosságot, inkább csak a színek játékát. Ha a háttérül használt kép egy fénykép, akkor a felette lévő szöveg olvashatatlaná válhat. Ezt mindenképpen kerüljük el. Ha a weblapunkon képeket akarunk megjeleníteni, például festményekről, tárgyakról, árucikkekről, akkor nem szerencsés ahhoz még háttérképet is választani, mert a nagy kavalkádban nem lesz látható, mit is akarunk bemutatni.

Hang

Zenekarok, önjelölt zeneművészek menthetik el zenéiket különböző formátumban, amelyekre hiperhivatkozással mutathatnak. A weblapon is elhelyezhetik a hangfájl indításához szükséges vezérlőket. Egyszerű esetben azonban a weblap megjelenésekor megszólaló hangfájl is választhatunk, amelyet azonban a szörfőző felhasználó nem tud elhallgattatni csak az oldal teljes betöltése után. Ilyenkor a *Leállítás (Stop)* gombot kell használnunk. Előbb nem lehet, mert az oldal letöltését állítja meg vele.

Úrlapelemek

Csak valamilyen script kiegészítéssel együtt használhatók, ezért csak akkor alkalmazzuk, ha már legalább egy kicsit ismerjük valamelyik leírányelvet.

2. ábra. A különféle weblapelemek alkalmazása egy keretes weblapon

A weblapok felépítése és kapcsolódásai

A weblapok megjelenése egyszerű esetben e kis füzet felépítéséhez hasonlítható. Ebben vannak főcímek, alcímek, a fejezetben szöveg, képek, és folyamatosan olvasható. Ha a lap elején elhelyezünk egy *tartalomjegyzéket*, akkor azon hiperhivatkozásokra kattintva azonnal eljuthatunk az egyes fejezetekhez.

Elterjedtek a kereteket alkalmazó weblapok is, amelyeknél a nyitó-weblap csak egy leírást tartalmaz arra nézve, hogyan helyezkednek el a keretek a webböngésző ablakában, és melyik keretbe melyik weblapot kell betölteni. Most ne feszegessük ezek előnyeit és hátrányait, de egyre többen azon dolgoznak, hogy megszüntessék ezeket a kereteket a weblapjaik felépítésében. Az előző oldalon is egy ilyen keretes (*frame*) weblapot láthattunk a 2. ábrán.

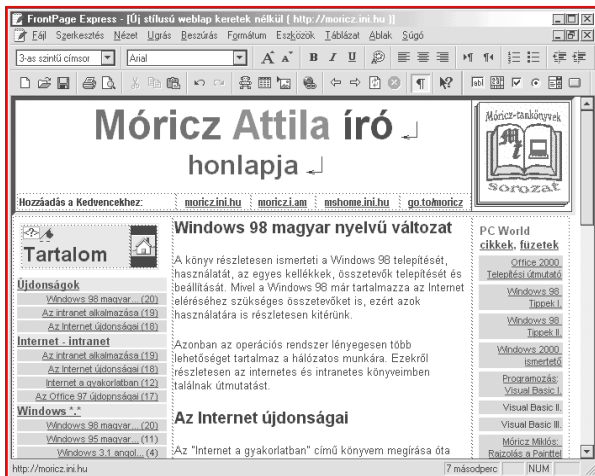
Ennek ellenére a megjelenési stílusa azért eléggé általános, amelyet az egyszerűbb weblapoknál is alkalmazni lehet. Ennél a bal oldalon elhelyezkedik egy sáv, amelyen hiperhivatkozások találhatók témák szerint rendezve. Felül helyezkedik el egy sávon a főcím, a hirdetés, és egy-két sorban a legfontosabb hiperhivatkozások, amelyek sokszor menüket is megjelenítenek, mert olyan sok helyre lehet az adott webhelyen eljutni. Alatta helyezkedik el az információ, amiért az adott oldalt felkerestük.

Táblázatok alkalmazása

Az oldal további részén gyakran alkalmazunk táblázatokat, amelyek az oldalon lévő információk rendezett megjelenítését segítik. Ezzel akár hasábos megjelenítésre is lehetőségünk van. Az előző ábrán például a függvényeket bemutató három oszlopos táblázat segít abban, hogy a bemutató sorai rendezettek legyenek. De táblázatban van a felette lévő bevezető szöveg is, amelynek pontos szélessége útmutatást is ad a felhasználónak, hogy milyen szélesre nyissa a webböngészője ablakát.

Ha a táblázat méretét az ablakszélesség százalékában adjuk meg, akkor az egész oldal megjelenése attól függ, hogy a felhasználó milyen szélesre nyitja a webböngészője ablakát, és az nem biztos, hogy jó. Hiszen akkor az is lehet, hogy olyan elönytelen képet mutat a weblapunk, amelyre nem is számítottunk.

Ha a táblázatok keretvastagságát nullának adjuk meg, akkor az nem látszódik. Ha csak az elrendezés a célunk, akkor nem is kell a széleket látnunk. Néha pedig egészen nagyra (4-5 pt) választjuk a keretvastagságot, mert az segít az információ kiemelésében. A cellák háttérszínét vagy háttérgrafikáját is szabadon megválaszthatjuk, ami további érdekes hatásokat eredményezhet.

3. ábra. Keret nélküli egyweblapos megjelenítés táblázatok használatával

Ez az ábra az előző webhelyről származó oldalak felhasználásával készült. Azt mutatja be, hogy egy weblapon táblázatok segítségével is elhelyezhetjük ugyanazt az információt. Sok hivatkozás esetén azonban nem tanácsos állandó hiperhivatkozásokat használni, mert egy-egy weblap címének változásakor sok helyen kell a változásokat módosítani.

Kevesebb weblap esetén azonban a FrontPage program a hivatkozások változását automatikusan átvezeti minden weblapra, így nem kell aggódnunk emiatt. A Windows 98 részeként elérhető FrontPage Express csak weblapok szerkesztésére alkalmas, a webhelyen belüli kapcsolatokat nem felügyeli. E program szerkesztőablakában nézhetjük meg a hivatkozott weblapot.

A fejlécben azt is láthatjuk, hogy egy táblázatcellában alul egy másik táblázat található, itt éppen 5 cellával a legfontosabb hiperhivatkozások feltüntetésével. Mivel a fenti egy szerkesztőablak, ezért jelennek meg halványan a táblázat szegélyvonalai. Itt csupán elhelyezési szerepe van a táblázatnak, ezért a keretvonalak megjelenítése csak zavaró lenne ($keretvastagság = 0$).

Hasonlóképpen érdemes a szövegterületen lévő két vagy három cellaoszlopos táblázat celláiban is táblázatokat elhelyezni a további pozicionálás érdekében. A cellák igazítása, színezése, háttérképe egyenként eltérő lehet.

A hiperhivatkozások rendszere

A honlapunk általában egy összefoglaló oldal, ahonnan a hiperhivatkozások mutatnak a különféle témákról szóló oldalainkra. Ha egy-egy téma nagyon sok weboldalmi információt tartalmaz, akkor a hivatkozás egy további nyitóoldalra mutat, amelyről aztán a témához tartozó weblapokra mutató hiperhivatkozásokkal juthatunk el a keresett információhoz.

Az ilyen konkrét oldalakon mindig elhelyezünk hiperhivatkozást, ami az alfejezetre visz vissza, esetleg a nyitólapra. Ha nem keretes a weblapunk, akkor valahogyan azt is meg kell oldanunk, hogy gyorsan át lehessen jutni egy másik témához. Ha mindegyik témához vezet hiperhivatkozás minden oldalon, akkor minden weblap szinte feleslegesen tartalmaz több kilobájtnyi hiperhivatkozást, ami lassítja a letöltést. Ilyenkor szoktunk keretes weblapokat alkalmazni.

Például még az én weblapjaimnál is ez látható. Sőt, a hiperhivatkozások sokasága miatt még a tartalomjegyzék is négy oldalas lett, mert egy sáv nagyon hosszú lett volna, ha onnan minden weblapom elérhetőségét biztosítani akartam volna.

Néhány weblapot tartalmazó webhely esetén a lap tetején vagy annak bal oldalán egy táblázatcellában elhelyezhetjük az összes hiperhivatkozást, mert azok elférnek, ezért nem kell spórolnunk a helyvel. Pár évvel ezelőtt én is úgy indultam el, de azóta több publikációm is megjelent, amelyek között egységes rendszert fenntartani egyre nehezebb.

A weblapok rendszere egy webhelyen belül

Amíg csak egy-két weblapunk van néhány képpel, addig talán azt gondoljuk felesleges almappákkal bonyolítani az életünket. Azonban fontos, hogy már a kezdetektől fogva témák szerint almappákba helyezzük el a weblapjainkat, mert azok továbbfejlesztése esetén átláthatatlan káosz alakul ki.

Ha csak korlátozott számban használunk képeket, amelyek több weblapon is megjelennek, akkor azokat gyűjtsük egy külön mappába. Ha azonban a weblapjainkon képtárakat jelenítünk meg (*festőművész, fotós, árubemutató*), akkor azokat érdemes a téma almappájában nyitott újabb almappában elhelyezni. Ilyenkor ugyanis a téma megszűnése esetén az egész almappát megfigyhatjuk weblapostól, almappástól, és átmásolhatjuk máshová, netán törölhetjük. Így nem kell az egyetlen "képek" almappából kikeresgélni a képeket, ami törlésnél vagy áthelyezésnél nagy segítség.

Szintén helyezzük külön mappába a különböző nyelven megírt weblapokat. Ugyanis az egyik fejlesztése esetén nem biztos, hogy a másikon is elvégezzük ugyanazokat a módosításokat.

FrontPage Express a Windowsban

Az első weblapjaink elkészítéséhez a *FrontPage Express* program bőven elegendő, mert még az is olyan sok lehetőséget nyújt, amelyet egy kezdő nem is tud kihasználni. Ez megtalálható a *Windows 98*-ban, vagy a *Windows 95*-ben ha az *IE 4/5*-öt telepítettük. Ez nem más, mint egy weblapszerkesztő program, ami a nagy *FrontPage* program egyszerűsített változata.

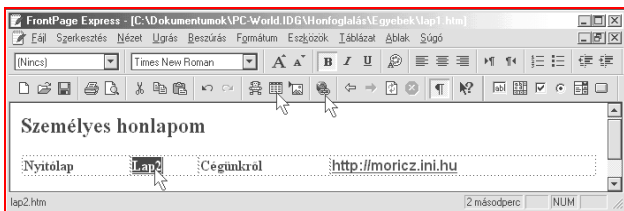
Küllemében azonos egy szövegszerkesztő programmal, amely kezelésére még egy gyermek is képes. Ezért igazán nem mondhatja senki, hogy nehéz feladata lesz, amikor el kell készítenie a saját weblapjait. Nem az számít hogyan néz ki, hanem az, hogy milyen információkat teszünk közzé rajta. Természetesen törekedni kell az esztétikusabb megjelenésre, de például a *Symantec* weblapjai is egyszerű címsor stílusokkal és alapértelmezett Times betűkkel készülnek. Így azt hiszem, ha valaki kezdőként nem sok időt fordít a formázásra, akkor sem marad le a nagyok mögött.

Az első weblapjaink elkészítése

Mielőtt bármiféle szövegbeírással foglalkoznánk, állítsuk össze a weblapjaink alkotta dokumentumhálót, ami a weblapok alapját képezi. Ehhez hozzunk létre egy új lapot, amit nyitólapnak fogunk kinevezni.

Adjunk egy címet az oldalnak, hogy tudjuk, mit fog tartalmazni. Utána helyezzünk el például egy fekvő táblázatot annyi cellával, amennyi weblap elkészítését tervezzük, de 6-10-nél több ne legyen egy sorban. Majd mindegyik cellába írjunk be egy témacímet, és a másodikat jelöljük ki.

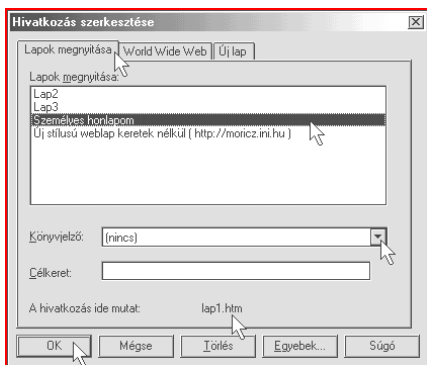
A kijelöléshez elég *Tab*-bal átlépni a következő cellába, ha éppen az elsőben álltunk. Ekkor kattintsunk az alábbi ábrán is jelzett "hiperhivatkozás létrehozása" gombra, majd válasszuk ki az "Új lap" nevű fület.

4. ábra. Egyszerű felépítésű saját honlap elkészítésének első lépései

A program a kijelölt szöveggel automatikusan kitölti a *lap címe* mezőt, és az összes (*maximum 8*) angol betűként is értelmezhető karakter felhasználásával elkészíti a weblap fájlnevét is. Így nekünk most nincs más dolgunk, mint egy *Enter* billentyűt lenyomni.

Ekkor egy új szerkesztőablakban megjelenik egy új üres weblap. Ide a vágólap segítségével másoljuk át a nyitó oldalról a táblázatot. Most jelöljük ki az első (*itt Nyitólap*) táblacella tartalmát, és ismét válasszuk ki a *Beszúrás / hiperhivatkozás* parancsot, vagy nyomjuk meg a *Ctrl+K*-t. Most viszont kattintsunk a *Lapok megnyitása* fülre, és itt válasszuk ki a nyitólapot, amelynek itt már adtam nevet is (*Személyes honlapom*).

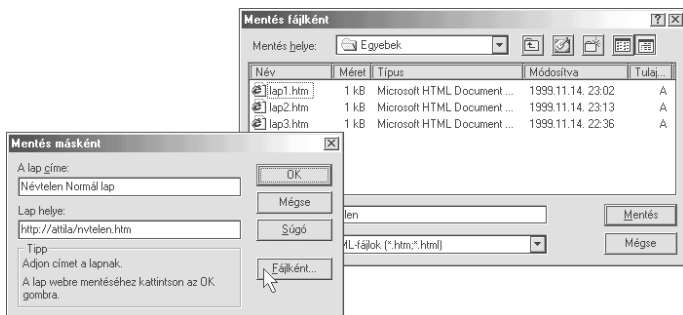
5. ábra. Hiperhivatkozás beszúrása egy már megnyitott weblaphoz

Ezért amikor már mindegyik weblapunkat megnyitottuk vagy létrehoztuk, akkor azokra nagyon egyszerűen hivatkozhatunk. Ha az oldal hosszabb, akkor érdemes azon könyvjelzőket elhelyezni, így másik weblapról azonnal a kívánt helyre ugorhatunk az oldalon belül is.

Amikor elkészültünk az összes hiperhivatkozással, akkor érdemes megnézni az egészet, hogyan működik. Már maga az a tény, hogy a weblapjaink tetején lévő hiperhivatkozásokkal könnyedén tudunk ugrálni azok között, olyan jó látványt nyújt, és olyan sikerélményt a kezdőknek, ami megadja a további folytatáshoz a kedvet. A weblapok között szerkesztés közben is navigálhatunk a hiperhivatkozások segítségével, de akkor a *Ctrl* billentyűt is nyomjuk le a kattintás során.

A weblapjaink mentésének módja

Amikor a szokásos **Fájl / Mentés** parancsot választjuk ki, akkor egy sokak számára szokatlan párbeszédablakot kapunk. Itt a lap helyének a telepített webszerver gyökérkönyvtárát jelöli ki a program, de annak hiányában a számítógépünk nevét használja erre a célra. Webszerver nélkül azonban nem lehet így elmenteni a weblapot, ezért ilyenkor válasszuk ki a **Fájlként...** gombot, amire az itt háttérben látható hagyományos párbeszédablakot kapjuk. Ha elfogadjuk a lap fájlnevét, akkor csak a **Mentés** gombra kell kattintanunk.

6. ábra. A weblap mentése webszerverre vagy külön fájlként

Ezután mindenképpen érdemes megnyitni az Intézőből a weblapjainkat, és az *Internet Explorer*-ben szörfözni egyet a hiperhivatkozások segítségével. Ezután következhet a weblapok érdemi információval való feltöltése, hiszen már nagy hibát nem követhetünk el, mert mindegyik oldalunk elérhető mindegyikről.

További formázások eszköztárról, menüből

A weblap tartalmának elkészítésekor használjuk elsődlegesen a **Stílus** legördülő lista elemeit, illetve a szöveg formázásához a **Betűkészlet** választékát. Azonban tudnunk kell, hogy csak akkor fog valóban úgy megjelenni az oldalunk a felhasználó webböngészőjében, ha a betűtípussal ő is rendelkezik.

A további gombokkal módosíthatjuk a betűk méretét, jellemzőit, illetve a bekezdés igazítottágát, stílusát. Érdemes kipróbálni ezeket, mert viszonylag egyszerűen egész rendezett formába önthetjük az oldal tartalmát. Külön érdemes a **Beszűrés menü** parancsait egyesével kipróbálni, és az eredményt mentés után a webböngészőben ellenőrizni.

Mentés weblapként az Office programokban

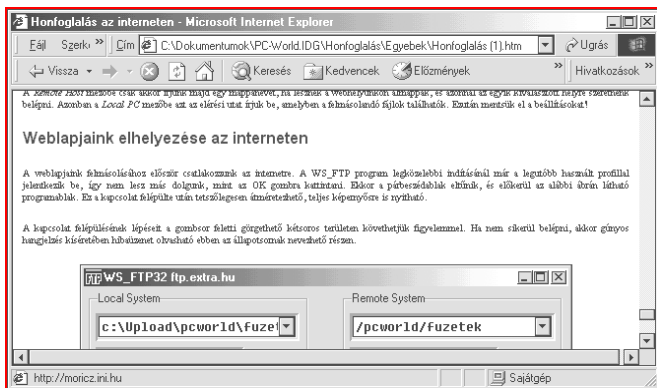
A *Microsoft Office 97* programcsomag elemei egységesen tartalmazzák a *Fájl* menüben a *Mentés HTML formátumban...* parancsot, amellyel az elkészült dokumentumot weblapként tárolhatjuk el. Ennél a változatnál még szorítkozzunk az alapformázásokra, és ne alkalmazzunk *szövegen kívüli* elemet, mert az nem jelenik meg a weblapon.

Azonban az *Office 2000*-ben az alapértelmezett dokumentumformátumunk is lehet akár a weblap, mert olyan pontosan átviszi a dokumentum megjelenését weblapra. Ez a programváltozat weblapok készítéséhez különösen sok újdonsággal szolgál.

Segédeszközök a weblap elkészítéséhez

Weblap lehet bármilyen dokumentum, amit mi az interneten el szeretnénk helyezni azért, hogy mások azt elolvassák. Ezért nincs külön weblap-kategória, így bármelyik jelenlegi dokumentumunkat elmenthetjük weblapként. Ami azért feltétlenül szükséges, az a *hiperhivatkozás*, amelyre kattintva egy másik dokumentumra tudunk átlépni.

Ebben pedig segít a *Beszúrás / Hiperhivatkozás...* parancs, a *Web eszköztár*, a *Tallózás nézet* és a háttérszínezés, amellyel például egyedi hatásokat érhetünk el. A képeket a Word 97 automatikusan GIF-fájlba konvertálja.

7. ábra. A webböngészőben e kéziralt weblapként mentett változata látható

Megjelenés a világhálón

Az előző 13 oldalon azzal foglalkoztunk, hogy miért is érdemes megjeleníteni a világhálón saját weblapokkal, és azokat hogyan kell elkészíteni jellemzően olyan programokkal, amelyek az olvasók többségénél megtalálhatók.

Most megnézzük, hogy az elkészült weblapokat hogyan kell elhelyezni az interneten, és milyen programokra van szükségünk ehhez. Elsőként vegyük elő a PC World magazin egyik CD-ROM-lemezét, és a **Keresés - Összes CD** funkció segítségével keressünk rá az "FTP" szóra. Látni fogjuk, hogy szinte minden hónapban került a CD-re FTP kliens program, így kedvünkre válogathatunk. Én mindenesetre az **IPSwitch "WS_FTP32"** programján mutatom be az elvégzendő feladatokat, mert az pontosan azt teszi, amit kell, sem többet, sem kevesebbet. Ennek egy újabb változata található meg az októberi CD-n, de az internetről is letölthető, pl.: http://stop.extra.hu/download/ftp/ws_ftple.exe.

Először keressünk egy ingyenes webhelyet biztosító szolgáltatást az interneten, ahol el kell végeznünk egy egyszerű regisztrációt. Miután elkészítettük a saját webhelyünket, nincs más dolgunk, mint feltölteni a weblapokat az FTP-programmal, majd ellenőrizni, hogy azok valóban megfelelően jelennek-e meg a webböngésző programunkban. Ha igen, akkor küldjük el a címet néhány ismerősünknek, nézzék meg ők is a weblapjainkat. Ha ők sem találnak hibát az oldalak megjelenésén, akkor nyugodtan hirdethetjük szerte a világban a saját internetes címünket.

A következő havi részben pedig arról lesz szó, hogyan regisztráljuk a keresőkben a weblapjainkat, hol szerezhetünk ingyen aldomaint, vagy rövid címet, mint amilyen például a <http://moricz.ini.hu>, a <http://moricz.i.am>, vagy a <http://go.to/moricz>. Ezek sokkal rövidebbek és könnyebben megjegyezhetők, mint ami valójában megjelenik a webböngészőnk címsorában.

Regisztráció az ingyenes webhelynél

Ingyenes webhelyre úgy is rábukkanhatunk, ha figyeljük mások honlapjának címét, amihez segítséget adhat például az *Internet Kalauzban* a **MaCi**. Számos ingyenes szolgáltatásra én is itt bukkantam rá. Hasonlóan jó kutatóhely még a <http://weblabor.exnet.hu> címen található linkgyűjtemény, ahol további ingyenes internetes szolgáltatásokat találunk. Kereshetünk a keresőszerverek segítségével is, de igazából csak egy vagy két webhelyre van szükségünk, mert annak fenntartása is sok időt igényel. A kapott tárterület mértékének sincs nagyjelentősége kezdőknél, mert az első egy megabájt megtöltése is időbe telik.

Ingyenes webhelyszolgáltatók

www.extra.hu	www.nexus.hu
www.netchicken.hu	www.swi.hu
www.netlap.hu	www.tar.hu

* (Természetesen a teljesség igénye nélkül soroltam fel néhány ismertebbet.)

Mielőtt érdemben választanánk a szolgáltatók közül, keressük fel mindegyiket. Írjuk be a webböngészőnk "Cím" sorába az itt megadott címek egyikét, majd a weblap megjelenése után keressük meg az "Ingyen korlátlan tárhely webhely xx MB" szavakkal hirdetett hiperhivatkozást, és kattintsunk rá.

Ekkor általában kapunk egy regisztrációs oldalt, ahol meg kell adnunk néhány adatunkat (*nem kötelező mindent*), és egy választott **nevet jelszóval**. Ez biztosítja, hogy a saját weblapjainkat csak mi tudjuk szerkeszteni, mások ne. A választott név lesz az alkönyvtárunk neve, illetve ingyenes e-mailnél a @ előtt szereplő nevünk. Nálam például: <http://www.extra.hu/moricz/> a cím, amelynek tartalmát csak én érem el a saját **jelszavammal**. Ezért fontos, hogy olyan nevet válasszunk, amelyet utána akár a névjegykártyánkra is felírhatunk.

A regisztrációs oldal sikeres kitöltése után létrejön a nevezett almappa a szerveren, amelyben egy "**index.html**" nevű fájl található. Ezt a fájlt kell lecserélnünk a sajátunkra, és akkor az jelenik meg. A fájl neve nem lehet más. Ha csak a címet írja be valaki a webböngészőjébe, akkor a webszerver alapértelmezésben az ott található "**index.html**" nevű fájlt küldi el. Ha nincs, akkor egyes szerverek listázzák a mappa tartalmát, mások kiírják, hogy a hozzáférés nem engedélyezett. Ez a jobbik eset, mert senkinek semmi köze ahhoz, hogy mit tartunk a saját területünkön.

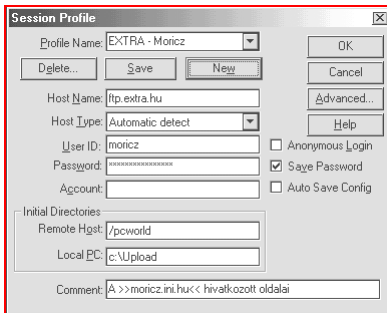
Ugyanis bármilyen fájlokat felmásolhatunk a saját webhelyünkre, de csak azok jelennek meg a webböngészőben, amelyekre hiperhivatkozás mutat, vagy amelyekre mutató hiperhivatkozást valaki ismeri. Így például ha elhelyezünk egy "**adataim.doc**" fájlt is a saját mappánkban, akkor annak létezéséről csak az tud, akinek elküldjük a címét például e-mailben, ami ebben az esetben az Extránál: "<http://www.extra.hu/nevem/adataim.doc>" lenne. (A fájl nem létezik, csak példa volt!)

A webhelyszolgáltatókat azért is járjuk végig, mert mindenkinek más az ízlése, van aki több helyet igényel, van akinél a cím megjelenése számít. Például a *NetChickennél* azonnal aldomaint is kapunk <http://nev.netchicken.hu> alakban, ahol a "nev" a választott nevünk lesz. Azonban csupán a név ne befolyásoljon senkit, mert ingyenes aldomain is található az interneten.

Az FTP-program beállításai

Az alábbi beállításokat és feltöltéseket a "WS_FTP32" programnál nézzük meg, de más programok hasonló beállításainál is ugyanazokat a paramétereket kell megadni. A beállítások nagyon egyszerűek, mert csak az **FTP-hely nevét**, a **felhasználói nevet** és a **jelszót** kell tudnunk. A két utóbbit mi adtuk meg a regisztrációnál, ha felírtuk egy lapra, akkor még el sem felejtjük, az **FTP-hely nevét** pedig valahol a regisztrációnál vagy a technikai tanácsoknál írta le a webhelyszolgáltató. Az Extránál: ftp.extra.hu, de ez a módszer máshol is beválik, azaz a "www" helyett "ftp"-t írunk.

Indítsuk el az FTP programunkat, és megjelenik egy beállítási, belépési párbeszédablak. Itt kell kiválasztanunk vagy megadnunk egy profilt, amelynél eltárolt adatokkal belépünk a megadott szerverre.

8. ábra. A feltöltéshez szükséges adatok a "WS_FTP32" programnál

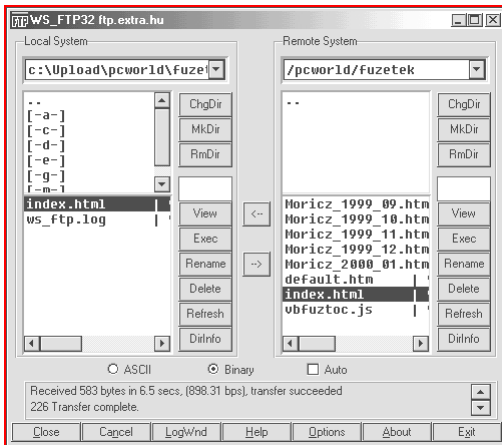
Először kattintsunk a **New** gombra, és kapunk egy üres űrlapot. Adjunk egy nevet a profilnak (*Profile Name*), majd írjuk be a *Host Name* mezőbe a kapott FTP-hely címét (például: *ftp.extra.hu*). A *User ID* mezőbe a választott nevet írjuk, míg a *Password*-nél kell megadni a jelszót. Itt ajánlott a **Save Password** kapcsolómezőt kiválasztani, mert akkor így legközelebb semmit nem kell megadnunk, csak az OK gombot kell megnyomni.

A *Remote Host* mezőbe csak akkor írjunk majd egy mappanevet, ha lesznek a webhelyünkön almappák, és azonnal az egyik kiválasztott helyre szeretnénk belépni. Azonban a *Local PC* mezőbe azt az elérési utat írjuk be, amelyben a felmásolandó fájlok találhatóak. Ezután mentjük el a beállításokat!

Weblapjaink elhelyezése az interneten

A weblapjaink felmásolásához először csatlakozunk az internetre. A WS_FTP program legközelebbi indításánál már a legutóbb használt profillal jelentkezik be, így nem lesz más dolgunk, mint az OK gombra kattintani. Ekkor a párbeszédablak eltűnik, és előkerül az alábbi ábrán látható programablak. Ez a kapcsolat felépülte után tetszőlegesen átméretezhető, teljes képeműsre is nyitható.

A kapcsolat felépülésének lépéseit a gombsor feletti görgethető két-soros területen követhetjük figyelemmel. Ha nem sikerül belépni, akkor gúnyos hangjelzés kíséretében hibáüzenet olvasható ebben az állapotsornak nevezhető részen.

9. ábra. A WS_FTP32 programablakában a helyi PC és a webhely

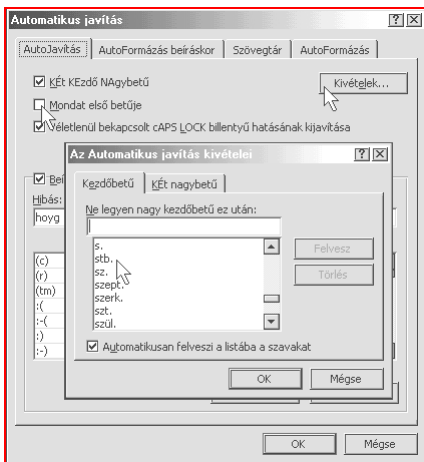
Ha sikeresen beléptünk, akkor a jobb oldalon megjelenik a mappa tartalma, ami alapértelmezésben egy "**index.html**" fájlt tartalmaz. Most a bal oldalon jelenítsük meg azt a mappánkat, amely a helyi fájlrendszerünket (*Local System*) mutatja, majd jelöljük ki a felmásolandó fájlokat, és a középen látható "-->" gombra kattintva másoljuk át az interneten lévő mappánkba. Kijelölhetünk akár mappákat is, mert azokat is teljes egészében felmásolja, a szükséges mappákat pedig a program automatikusan létrehozza helyettünk.

Ötletes megoldások PC-re

Önök kérdeznek - mi válaszolunk

Ha valamilyen problémájuk adódik a számítógépük használata során, akkor nyugodtan írjanak egy e-mailt a pcworldtippek@idg.hu címre, és mi hamarosan válaszolunk.

"A novemberi PC World Típek és tanácsok mellékletében, az előszóban felvetett problémára szeretnék választ kapni, azaz hogyan lehet kiküszöbölni a dátumban éktelenkedő nagybetűs hónapnevet (Word 97-ben)?"

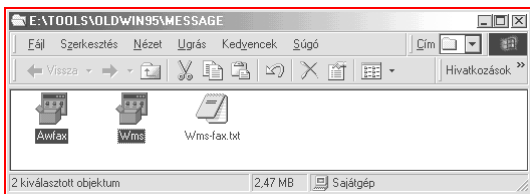
10. ábra: Az Automatikus javítás beállításai és kivételei a Word 97-ben

A Word 97 egyik hasznos szolgáltatása az Eszközök / Automatikus javítás párbeszédablakában az "AutoJavítás" lapon állítható be a "Mondat első betűje" kapcsolóval. Ha ez aktív, akkor figyelni a szövegben előforduló pont karaktert, és ha azt szóköz majd egy újabb betű követi, akkor az szerinte biztosan egy új mondat kezdete, így azt a szót nagybetűsre váltja. Aki vakon gépel, és eközben a monitort nézi, az látja, amint a beírt szó után az első szóköz lenyo-

másakor átvált az első szó kezdőbetűje nagybetűre. Azonban a számok utáni pont karakter nem a mondat végét jelzi, de ezt a Word 97-nél még a kivétel-szótárba sem lehet felvenni. Így nem marad más hátra, mint ki kell kapcsolni ezt a jó kis szolgáltatást, és nekünk kell arra figyelni, hogy a mondataink nagy kezdőbetűvel induljanak. A Word 2000-ben ezt a problémát már kijavították.

"Két hete az új Windows 98 magyar verziójának tulajdonosa vagyok. A programok és tippek közt tallózva meglepve vettem észre a fax program hiányát (lehet, hogy csak én nem találok?)"

Igen, ügyesen eldugták, de a Telepítő CD \Tools\OldWin95\Message\ mappájában talál két fájlt. Előbb telepítse a WMS.EXE programot, ami nem más, mint a Microsoft Exchange 4.0 változatlan formában, illetve a Microsoft Mail postahivatalt is ez telepíti. Ezután az AWFAX.EXE programmal telepítse a Microsoft Fax szolgáltatást. Minden beállítás a régi, így a lépéseket akár egy Windows 95-ről írt könyvből is ellesheti. Faxhangot továbbra is úgy adhat, ha a jól telepített programot elindítja, és a rendszertálcán lévő fax ikonjára kattint egyet, majd a megjelenő párbeszédablakban az "Azonnali válasz" gombra. Ez az ön faxkészülékének "Start" gombja, de csak a fogadásnál.

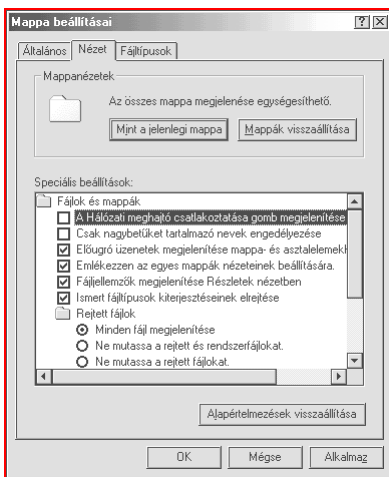
11. ábra: Az elrejtett faxprogram a Windows 98 Telepítő CD-jén

"Nagyon örültem a Basicet bemutató cikkeknek, de a Windows 98-ban nem találtam a parancsok között a QBasic.exe programot, így azokat most nem tudom kipróbálni. "

De ön is kipróbálhatja a QBasic programokat, ha a "\TOOLS\OLDMSDOS" mappát megnyitja a Windows 98 telepítő CD-jén. Itt megtalálja a **QBasic.exe**-t a súgófájllal együtt. Másolja be ezt a két fájlt (*qbasic.**) a Windows\Command mappájába, és húzzon át onnan egy parancsikont a Start menüjébe is. Ha pedig a **BAS**-kiterjesztéshez létrehoz egy új fájltypust is (Intéző / Nézet / mappa beállításai... / Fájltypusok / Új...), akkor a QBasic fájljait is egyszerűen kezelheti.

"Szükségem lenne egy tippre a Windows 98-ban, IE 5.0-val kapcsolatban. Miután telepítettem az IE 5-öt, egy kicsit átszabta az Intézőt is (szokásos gombok), ami nem baj, sőt nekem tetszik is, de szeretném egy kicsit testre szabni."

Sajnos, erre csak a Windows 2000-ben lesz lehetősége, mert az Intéző a Windows 95/98 részét képezi, így azt az IE jelentősen nem módosíthatja, mert az egész rendszer működését zavarhatná meg vele. Azonban minimális változtatások végezhetők az Intézőben. Ehhez válassza ki a Nézet / Mappa beállításai... parancsot, és a Nézet lapra kattintson. Ezt láthatja a 3. ábrán is.

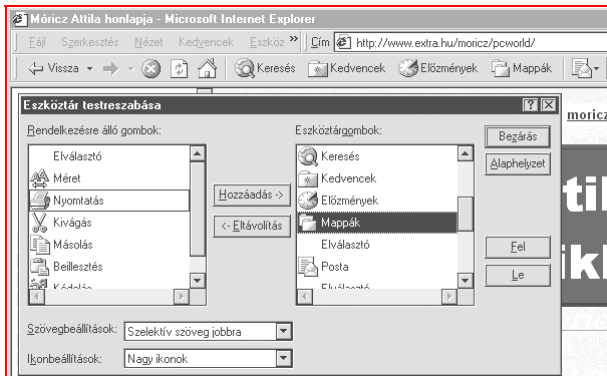

12. ábra: Az eszköztár testreszabása azonnali megtekintéssel

Azokban van egy másik lehetőség is. A Hivatkozások eszköztár az Intézőben is megjelenik, és még számos helyen a rendszerben. Ezen ugyan internetes hiperhivatkozások vannak, de az ne zavarja. Nyissa meg a C:\Windows\Kedvencek\Hivatkozások mappát, és itt hozzon létre egy-két új mappát. Az egyikbe dobja be az összes internetes hiperhivatkozást, a másikba másolja át néhány parancsikont a Start menüből, vagy akár az egész Start menüt. A változásokat látni fogja az eszköztáron. Kattintson a mappa ikonjára a Hivatkozások eszköztáron, amely menüként fog megnyitni.

"Windows 98-at használok, és telepítettem az IE 5-öt, amelyben a webböngésző eszköztára olyan széles lett az én kis képernyőmön, ami nem fér ki. Lehet ezen változtatni?"

Általánosságban elmondható, hogy egy új program telepítése után érdemes a program legkülönbözőbb helyein az egér jobb gombjával kattintani egyet-egyed. A jobb gombos kattintás ugyanis egy helyi menüt jelenít meg, ha az adott helyen az elérhető. Így ha az eszköztárat szeretné testre szabni, akkor ott kattintson a jobb egérgombbal, és a helyi menüből válassza ki a Testreszabás... parancsot. Itt válassza ki a "Szövegbeállítások" legördülő listából a megfelelő elemet, de közben nézze a háttérben az eszköztár változásait is. A felesleges gombokat távolítsa el, és olyanokat adjon hozzá, amelyeket használni szokott. Ajánlom például a Mappák gombot, ami nagyon jó átlépést biztosít a helyi fájlokhoz, így nem kell egyszerre Intézőt és webböngészőt is futtatni.

13. ábra: Az eszköztár testreszabása azonnali megtekintéssel

A módszert például az Outlook Expressben is alkalmazhatja. Válassza ki ott is a Testreszabást, és változtasson kedvére az eszköztáron. Ott a Nézet / Elrendezés... párbeszédablakban is sok érdekes beállítást talál. Játsszon el kedvére a beállításokkal. Egyeseket tartson meg pár napig, és figyelje meg, hogy melyik elrendezés válik be leginkább önnek. Legyen öröme a program használatában, ezért alakítsa azt úgy, ahogyan tetszik, ha már egyszer van rá lehetőség.

"Valami nagyon nem stimmel. Több dolog egymásutánjából nem tudom mi függ össze : a memória bővítéssel együtt cseréltem HDD-t, és észrevettem, hogy a C:\ tulajdonságainál a fájlrendszer FAT 32, pedig nem kértem, hogy a FAT 16-ról átalakítsa az eladó; egy lapolvasót is telepítettem. Ha nem a merevlemez formattálásával telepítettem újra a Windowst, jelenthet gondot ? És egyáltalán, format vagy fdisk ? Nemigen mertem ezeket a C:\ esetében használni, nehogy a végén az A:-t se tudjam beírni (bár ott a BIOS)."

Azért idéztem ilyen hosszan, mert itt tényleg "valami nagyon nem stimmel". Nem az ön hibája, de változtatni csak ön tud rajta. Korunk egyik jellegzetessége fogalmazódik meg az ön soraiban. Ránk szakadt a számítógép, a programok sokasága, és ha nem a régi DOS-nál kezdtük, akkor azt sem tudjuk, mi, miért és hogyan működik a gépünkön, csak rohanunk a világgal. Kattintunk ide. majd oda, mert azt olvastuk valahol, és a feladatot is meg tudjuk oldani, de hogy mi történik valójában azt a jó ég sem tudja. Vagy mégis?

Már szinte ciki egyáltalán szóbahozni a DOS-t, pedig a fájlkezelés alapjai ott kezdődnek. Az kicsi volt, egyszerű, meg lehetett érteni. Vajon mi fog történni azokkal, akik majd a Windows 2000-rel kezdik a számítógép alapjait elsajátítani? Ott megadhatom például, hogy a CD-ROM-meghajtó az én dokumentumok mappámban jelenjen meg, de több merevlemez-meghajtót is egy logikai meghajtóvá (C:) foghatok össze. Akkor hogyan értelmezzük majd a régi fogalmakat?

Egyszerűen. A számítógépnek van egy hármastitka. Három dolog kell hozzá. (1) A hardver, (2) a szoftver, és a (3) szaktudás. Az elsőt mindenki megveszi, a másodikat már kevesebben, a harmadikra pedig még kevesebben tesznek szert. Tanfolyamok, közérthető szakkönyvek, figyelemfelkeltő folyóiratok sokasága áll a felhasználók rendelkezésére, de valamiért mindenki azt gondolja, hogy meg tudja ő azt tanulni egyedül is. Természetesen nem lehetetlen, de nagyon sokáig tart, és magas a "tandíj", mert azt így vagy úgy, de mindenki megfizeti. A felesleges hardveres bővítések, a ki nem használt, de megvett programok, és a temérdek elfecsérelt idő, mind a "tandíj" részét képezik, még ha nem is veszünk tudomást róla.

Lecserélte a merevlemezét, de lehet, hogy FAT32-re alakítva annyi szabad helyhez jutott volna, amennyi éppen elég lett volna. A Windows 95/98 egy operációs rendszer, nem egy szövegfájl, amit felmásolunk, különösen a hardverelemek megváltoztatása után. Ez utóbbiakat telepíteni kell például a Vezérlőpult / Új hardver hozzáadásával. A C: meghajtóját valóban ne formázza le ilyen felkészültséggel, és az FDISK-et is kerülje el még egy ideig.

"Windows 98-at használok és sokszor telepíték programokat. Természetesen ami nem kell azt a későbbiekben eltávolítom, még hozzá egy XFILES nevű programmal. Ez nagyon jól bevált, de a nagyobb takarítások utáni indításkor gyakran megjelenik egy hibaüzenet:

"Egy mostanában futott program régebbi verzióval cserélte ki a következő rendszerfájlokat C:\windows\system\ddeml.dll"

Alapvetően az a probléma, hogy drágák a programok a fizetésekhez képest, így az újságok CD-ROM-mellékletein lévő néhányszor 650 MB-nyi szoftvertenger láttán a bőség zavarával küzdünk. Ez még nem lenne baj, de a Windowst nem arra találták ki, hogy arra programok tucatjait telepítsük, majd távolítsuk el, mindezt hiba nélkül.

A probléma alapvetően onnan ered, hogy a programok jogot kaptak arra, hogy a Windows egyes rendszerfájlokat (*C:\windows\system*.dll*) úgy felülírják, hogy az továbbra is tudja az addigi feladatait, de kiegészüljön újabb szolgáltatásokkal. Ilyenkor az egy újabb változatú rendszerfájl lesz.

Ha ezután telepít egy második programot, amelyik szintén egy újabb változatú rendszerfájlt kíván telepíteni (*azonos névvel*), akkor ez is felülírja az előbbi rendszerfájlt. A gond akkor kezdődik, ha ön most eltávolítja az egyik programot, mert az esetleg gondolkodás nélkül letörli a saját maga által hozott rendszerfájlt, esetleg visszacseréli arra, amelyiket ő távolított el. Így viszont a másik program alól vágta ki a fát, mert az kapott egy régi *DLL*-fájlt, amellyel nem tud majd futni. A hiba valóban csak újratelepítéssel oldható meg.

Ígéretnek szerint a Windows 2000 már nem engedi meg, hogy az ő rendszerfájlokat bármelyik program is felülírja, így pár éven belül várható, hogy már csak olyan programok fognak kikerülni, amelyek csak a saját és csak a rendszer eredeti rendszerfájlokat használják. Ennek következtében sokkal stabiliabbnak lesznek a programok, kevesebb lesz az "elszállás" is.

A "CD-ROM-probléma" kezelése

Az újsággal együtt kapott CD-ROM-on lévő programokkal két dolgot tehetünk. (1) Ha mindenféle programot telepítünk és azokat kipróbáljuk, akkor ezzel tapasztalatot gyűjtünk, amelyet majd fel tudunk használni a későbbiek során. Minden programot megtanulni, teljesen átnézni lehetetlen, mert olyan sok érkezik. A kipróbálásokkal tudomásul kell vennünk, hogy a rendszerünk bármikor olyan hibaüzenetekkel halmozhat el bennünket, amelyekkel nem tudunk mit kezdeni, és jöhet az újratelepítés. Így viszont egyáltalán nem fog megbízhatóan működni a számítógépünk, ami nem jelent feltétlenül tragédiát.

Ebben az esetben nem akarunk semmilyen fontos és jövedelemszerző tevékenységet folytatni a számítógépünkkel, a fontos dokumentumainkat rendszeresen archiváljuk flopira vagy más adathordozóra, és akkor nem is lesz baj.

(2) A másik eset, amikor a CD-n lévő programokból csak azokat telepítjük, amelyekre szükségünk van. Ezt persze előre nem lehet tudni, így ilyenkor is több programot telepítünk, és csak egyet tartunk meg. Azonban más a megközelítés módja, mert vigyázunk a gépünkre.

Ilyenkor telepítünk egy leírása alapján ígéretes programot, majd azt kipróbáljuk, és ha elnyeri a tetszésünket, akkor megtartjuk. Ha mindegyiket ki akarjuk próbálni, akkor telepítsük fel mindet, majd próbáljuk ki azokat, és a végén mindet távolítsuk el, de a telepítéssel ellenkező sorrendben. Ezután csak azt telepítsük vissza, amelyekre valóban szükségünk van.

Telepítések külön gépre vagy meghajtóra

Amennyiben van egy elavult számítógépünk, amely még azért képes legalább a Windows 95 futtatására, úgy azt is felhasználhatjuk arra a célra, hogy a CD-ken lévő Shareware programokat oda telepítsük. Ennél az a célunk, hogy a rendszeres telepítéssel és eltávolítással ne a saját gépünket tegyük használhatatlanná, hanem egy másikat, amelyre bármikor vissza tudjuk telepíteni a Windowst.

Ha nincs másik gépünk, ráadásul olyan játékprogramokat akarunk kipróbálni, amelyek csak a legjobb hardvereken futnak, akkor vegyünk egy külön merevlemezt a számítógépünkbe. Ezt úgy tegyük be, hogy ez legyen az első, és a jelenlegi a második a sorban. Ha van CD-ROM-meghajtó is, akkor azt csatlakoztassuk a másodlagos vezérlőre.

Ezután adjuk meg a BIOS-ban, hogy mindkét merevlemezt lássa, tehát vagy adjuk meg a paramétereit, vagy állítsuk automatikus felismerésre. Indítjuk el a gépünket, amely az új merevlemezt értelmezi C: meghajtóként, ahol még nincs operációs rendszer. Telepítsünk ide operációs rendszert, és tetszőleges programokat a CD-ROM-ról.

Amikor vissza akarunk térni az igazi munka-meghajtónkhoz, akkor indítsuk újra a rendszert, de lépünk be a BIOS-ba, és ott állítsuk át az első merevlemez paramétereit "NONE"-ra. Ez azt jelenti, hogy a rendszer indulásakor ez a merevlemez hiába van a gépben, akkor sem fogja látni a BIOS, így a rendszer a második merevlemezen definiált C: meghajtóról fog indulni. Ekkor nem is látjuk az első tartalmát, viszont az elsőről látjuk az összes utána következőt még akkor is, ha azokat is "NONE"-ra állítottuk a BIOS-ban. Így egy számítógépen futhat több rendszer is, amelyek biztosan nem bántják egymást.

"A Pentium 266 MHz-es számítógépemben van egy Mitsumi CD-író, amely telepítésekor a Windows 95-ben igen sok problémám volt, mert az nem támogatta, de számos meghajtóprogram telepítésével és eltávolításával sikerült telepíteni. IE 5-öt is telepítettem, de pár órai használat után a gépem nem működik megfelelően. Mi lehet az oka?"

Mint levelében írta, a CD-író telepítése nem mindennapi tortúrával sikerült csak, de azóta sem tudja megfelelően használni a számítógépét, mert el kellett távolítania vagy le kellett cserélnie egy olyan közvezelet, amelyik a Windows 95 működésében létfontosságú, de nem támogatta a CD-íróját.

Mivel olyan vezérlőről van szó, amelyiknek jelentős szerepe van a fájlkezelésben, ez magyarázatot ad azokra a fájlkezelési hibákra, amelyekről írt. Ez azonban nem vigasztalja önt, mert jogosan várja el, hogy a számítógépe megfelelően működjön a kereskedelemben legálisan kapható eszközökkel és szoftverekkel.

Azokban a számítógépet sokan egy olyan Lego játéknak tekintik, amellyel bármit meg lehet csinálni. Ha ön így gondolja az még nem lenne baj, de a kereskedő is így gondolja, és ez már baj. Ha ön egy rendes szaktoltban vásárol, akkor ott letesztelt működőképes eszközöket adnak el önnek, esetleg azt telepítik a számítógépébe, de legalább tanácsokkal látják el. Elsősorban azal, hogy ne vegye meg, ha mindenáron Windows 95-öt akar használni, mert nem fogja tudni megfelelően használni, ha a kereskedő sem tud garantált vezérlőprogramot biztosítani hozzá.

Azokban nem lehet felismerni az ilyen boltokat, mert elég sok helyen fontosabbnak tartják az azonnali árbevételt, mint azt, hogy ön azt az eszközt használni fogja-e vagy sem. Ez következik természetesen abból az eszeveszett ársversenyből és a hatalmas mennyiségben beáramló eszközállományból, amelyet megbízhatóan letesztelni nem nagyon lehet, mert egyszerűen nincs rá idő. A vevők is sokszor a legújabb eszközöket választják a már kipróbált és kiválogatott eszközök helyett, amelyekből a kereskedő még egyet sem látott, mert csak a nagykereskedelmi árlistáról másolta át a termék nevét és paramétereit.

Hasonlóképpen a Windows 95 és az IE 5 párosítása sem szerencsés, már az is csoda, hogy sikerült telepíteni. Ugyanis itt négy esztendei fejlesztés eredményeit kívánja a régi rendszerén hibátlanul futtatni, ami már közelebb áll a lottóhoz mint a számítástechnikához. Már az IE 4 telepítése a Windows 95-ön olyan változásokat eredményez, hogy az szinte azonos a Windows 98-cal. Az IE 5 azonban már a Windows 2000 fejlesztéseit is előrevetíti, így nem szerencsés elvárni tőle azt, hogy a Windows 95-ön is tökéletesen működjön.

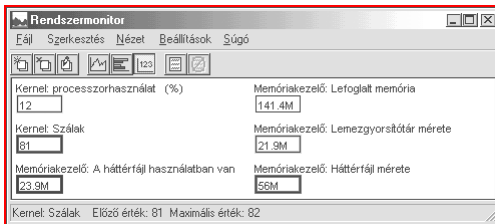
"A Windows 95 alatt többször tapasztalom - általában a Word97 jelenlétekor - hogy eltűnik a System betűtípus, ezzel együtt a többi telepített betűtípus is csak részben érhető el, vagy egyáltalán sehogy."

Nem írta meg, hány megabájt memória van a számítógépében, és mennyi szabad hely van a merevlemezen. A fenti problémával én akkor találkoztam, amikor egy 486-os számítógépben 4 MB RAM volt, Windows 95-öt telepítettem rá, és több programot is elindítottam.

A gond onnan ered, hogy a Windowsban egyszerre több programot is futtathatunk, amit hajlamosak vagyunk úgy értékelni, mint környezetől független adottságot. Így nem számolunk azzal, hogy melyik program mennyi helyet foglal a memóriában, és számolatlanul indítjuk azokat.

Ilyenkor a Windows a memóriában éppen nem használt részeket kiírja a cserefájlbá (Swap File; lásd Win386.swp), amely a merevlemezen található meg. Ennek mérete addig dagadhat, amíg van hely a meghajtón. Azonban nem nőhet az egekig, mert nem lehet mindent számolatlanul a cserefájlbá írni, valaminek a memóriában is kell maradni, így akkor is betelik a memória, ha van elegendő hely a meghajtónkon. Ekkor előfordulhat az, hogy a betűkészleteket kiszorítják a programok a memóriából, de ezért még nem kell újratelepíteni a Windowst, elég csak újraindítani.

Ezen pedig csak memóriabővítéssel, vagy az igényeink lefaragásával védekezhetünk. A gondoktól függetlenül ajánlom mindenkinek, hogy indítsa el a Start menüből a Rendszermonitort (C:\WINDOWS\Sysmon.exe), és adja hozzá a megjelenítendő elemek listájához a 4. ábrán látható elemeket. Amikor a használatban lévő háttérfájl mérete jóval meghaladja a fizikailag a gépünkben lévő RAM méretét, akkor már el kell gondolkodnunk azon, hogy kell-e nekünk az a memóriai igényes program, vagy beérjük a régebbi változattal is.

14. ábra: A memóriahiány kimutatása a Rendszermonitor programmal

"Mostanában meglepően olcsón láttam használt noteszgépeket a boltokban, és régóta szeretnék egyet venni, de attól félek, hogy nem tudom majd megfelelően kihasználni. Mit javasolnak?"

Az ilyen alkalom a legjobb arra, hogy számba vegye eddigi tevékenységét, hogyan használta számítógépét a napi munkájában, és milyen lehetőségeket nyújtana egy noteszgép. Ha nem egészen elégedett a kihasználtsággal, akkor olvassa szorgalmasan a Tippek és tanácsok füzetünket, és igyekszünk minél több felhasználási lehetőséget bemutatni.

Egy noteszgép nemcsak arra való, hogy útközben használjuk, különösen egy használt gépnél vélhetően az akkumulátor sem bírná fél óránál tovább. Viszont arra alkalmas, hogy elvigyünk azon dokumentumokat, bemutassuk azokat másoknak, vagy egy kiküldetés során azon jegyzeteljünk, bonyolítsuk az elektronikus levelezésünket. Természetesen ilyenkor hálózatról üzemeltetve használjuk, mindenhol velünk lehet, és használhatjuk a feladataink elvégzésére. Egy üzleti tárgyaláson is sokkal jobb eredményt érhetünk el, ha a noteszgépen egy PowerPoint bemutatót futtatva illusztráljuk a mondandónkat, majd a Wordben megírt dokumentumokat a képernyőn bemutatjuk, netán az Excel táblázatban elvégzett számításokat a helyszínen módosítva a legfrissebb diagrammokkal támasztjuk alá érveinket.

"Nemrég kaptam egy használt 100 MHz-es gépet 16 MB memóriával. Szerintem ez már elavult, de mégis hogyan tudnám minél jobban kihasználni?"

Először is úgy, hogy nem mondogatja azt, hogy "ez már elavult". Akkor lesz az a gép elavult, ha ön mindenféle feladatot meg tud oldani rajta, amire az adott számítógépen futtatható szoftverkörnyezet lehetőséget ad. Lássuk!

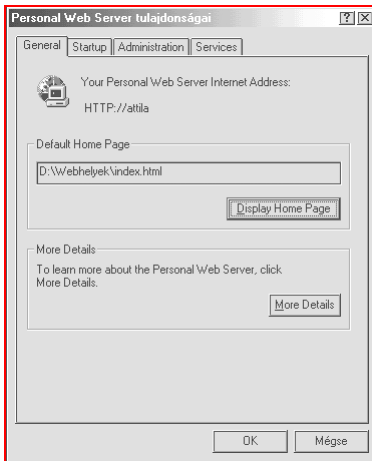
Az említett gép kb. 1995-ös átlagos gépnek tekinthető, így ha azt jól akarja kihasználni, akkor csak olyan szoftvereket telepít rá, amelyek '95-'96 táján jelentek meg. Így például Windows 95 és Office 95 vagy a Microsoft Works 3.0, 4.0 általánosan megfelelőnek tekinthető, illetve a CorelDraw! 4, mint rajzolóprogram. Az internetet se hagyjuk ki, így az IE 3 és a vele egy csomagban elérhető Internet Mail programok megfelelnek a célnak.

Ha ennél újabb szoftvereket telepít, akkor azok lassan fognak futni, állandóan jární fog a merevlemez a cserefájl folyamatos kezelése miatt, így az is hamarabb fog tönkremenni. Ezekkel a szoftverekkel ön mindennemű levelezését, bemutatóját, táblázatkezelését, elektronikus levelezését le tudja bonyolítani, és mire mindent megtanul jól és gyorsan kezelni, addigra egy új gép árát is megkeresi ezzel az "elavult" géppel.

"Azt olvastam valahol, hogy egy számítógép esetén is lehet saját webszervert telepíteni, és azt szimulálni, mintha egy egész intranet hálózat lenne. Mi kell ehhez, és letölthető-e esetleg az internetről?"

Ha ön Windows 98-at használ, akkor talál a Telepítő CD-jén az *Add-ons\Pws* mappában egy *Microsoft Personal Web Server 4.0* programot, amely ezt valóban megvalósítja az ön számára. Azonban ez kb. 140 MB helyet foglal, és valódi professzionális megoldást kínál önnek. Ha nem erre gondolt, akkor kereszen rá az interneten a PWS10A.EXE programra, ami 757 kB méretű. Ez ugyanaz, mint a fenti program, de az 1.0-s változat, és maximálisan ellátja a feladatot. Én is ezt használok már vagy két éve, és még a FrontPage Express is jól el tudja küldeni erre a webszerverre a szerkesztett fájlokat.

A telepítése szinte semmiből nem áll, mert felmásolja magát, újraindítja a gépünket, majd feláll és fut. A beállításait az alábbi ábra mutatja, de jelentősen nem kell semmit megváltoztatni. Megadhatjuk az új webhelyet, át kell állítani az alapértelmezett fájlt a *default.htm-ről index.html-re*, hogy az internetes szokásoknak megfelelően rendezzük mi is a fájljainkat. A webszerver a nevét a hálózati beállításoknál látható Azonosítási lapról veszi.

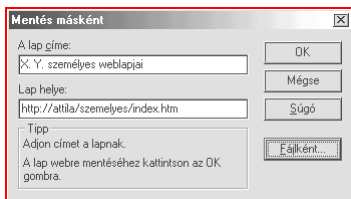
15. ábra: A "PWS 1.0a" beállításai elenyészőek a szolgáltatásaihoz képest

"A FrontPage Express programmal készítem a weblapjaimat, de egy kép beszúrásakor mindig a helyi fájlrendszerbeli elérési útját tárolja el a program, és emiatt az internetre kitett weblapjaimon azok nem jelennek meg. Mivel egyre több szöveg és formázás kerül a weblapjaimra, ezért nem tudom utólag mindet átjavítani a Jegyzetömbben. Mit tehetnék ellene?"

Nem írta, hogy milyen szoftverkönyezetet használ, vélhetően Windows 98-at, de mindenképpen IE 4-et, és még nem frissített IE 5-re. A diagnózis egyszerű, mert a FrontPage Express alap Windows 98 vagy IE 4 telepítés mellett valóban a nem vele egy mappában lévő fájlok teljes és "file:///c:/mappa\" stílusú elérési úttal tárolja el, ami eléggé zavaró.

Azonban ez ellen úgy védekezhet, hogy a képeket előre bemásolja egy mappába, amelyik a weblap mappájában található. Ugyanis csak akkor teszi ezt a program, ha a weblap mappájához képest egyet visszalépve találja meg a képet. Az IE 5-ben lévő változat viszont már relatív elérési utat használ, így ott ilyen gondjai nem lennének.

A másik megoldás az előző kérdésnél említett házi webszerver, amelyre a FrontPage is jól küldi a fájlokat. Ha itt tárolja a weblapjait, akkor otthon is egyszerűen elérheti, és bármikor szerkesztheti azokat, ha pedig jelentős változásokat vitt véghez, akkor az ott tárolt fájlokat egyszerűen az FTP programjával felmásolhatja az internetes webhelyére.

16. ábra: A weblap mentése a házi webszerverre a FrontPage Expressből

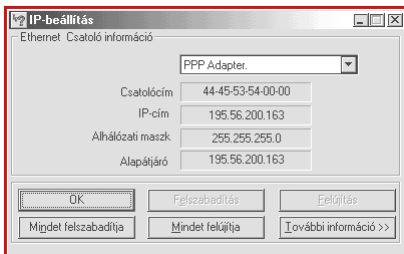
Ilyenkor a weblapot nem fájlként mentjük el, hanem a felkínált webhelyre, amelynél akár új almappát is megadhatunk, és a program elvégzi annak létrehozását is. Ehhez írjuk be a kiszolgáló neve (itt *Attila*) után a mappanevét, majd perjellel elválasztva a fájl nevét. A képeket tároló mappát is úgy hozzuk létre, hogy legalább egy üres weblapot eltárolunk benne. Ezzel azt is megakadályozzuk, hogy idegenek tallózni tudják a mappánkat az interneten.

"A Microsoft NetMeeting programról azt hallottam, hogy internetes vagy helyi hálózatos telefonként használható. Hogyan lehet valakivel az interneten így kapcsolatot létesíteni?"

Először is ez nem olyan, mint a telefon, hogy felhívjuk és kicseng a másik oldalon. A dinamikus IP-cím kiosztás miatt mindig más lesz az IP-címe minden internetre belépőnek, ezért szükséges hozzá némi előkészület.

1. Írjunk az illetőnek egy elektronikus levelet, vagy hazai viszonyok között küldjünk neki SMS-t, ha van mobilja. Egyeztessünk egy időpontot, ami néhány levélváltással megoldható.
2. A magadott időpontra indítsuk el a NetMeetinget, az Outlook Express levelezőt, és a Windows mappában lévő WINIPCFG.EXE programot.

17. ábra: Az IP-címünk kiolvasásában segít a WINIPCFG.EXE program

3. Csatlakozunk az internetre, majd az IP-beállítás ablakból olvassuk ki az IP-címünket, és azt e-mailben küldjük el a címzettnek.
4. Ő is tegye ugyanezt, bár nem szükséges, mert ő már kezdeményezheti is a hívást. A NetMeetingben az IP-címünk beírásával. Jó esetben ekkor a mi gépünkön futó NetMeeting csengetéssel jelzi a hívást, és azt elfogadva létrejött a kapcsolat a két fél között.

Ezután már megfelelő hangkártya birtokában élő szóban beszélgethetünk is, de írásban is cseveghetünk, vagy a faliújságon rajzolva is cserélhetünk információt. A kapcsolat felépítésekor az elküldött e-mail üzenetünket a címzett elvileg várja, így a leveleit is gyakrabban kell ellenőriznie, ha azokról nem kap értesítést mobiltelefonra vagy személyhívóra.